

بررسی عملکردهای دولتی بر نوسانات بورس اوراق بهادار تهران

فرهاد شجاعی^۱

دکتر محسن جلالی مجیدی^۲

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد طبس، farhad.shojaei08@gmail.com

استادیار گروه حسابداری و مدیریت دانشگاه آزاد، M_jalalimagidi@yahoo.com

چکیده

هدف این تحقیق بررسی عملکردهای دولتی بر نوسانات بورس اوراق بهادار تهران است. معیارهای مورد نظر برای اندازه گیری عملکردهای دولتی بازده سهام (ROE)، بازده دارایی ها (ROA)، سود خالص و ارزش افزوده اقتصادی و معیار مورد نظر برای نوسانات، سهم بازده ماهانه سهام دولتی مد نظر می باشد. علاوه بر آن، در این پژوهش به دنبال رابطه بین اندازه شرکت و عملکرد و همچنین رابطه بین رشد تولید ناخالص ملی و عملکرد نیز می باشیم. نمونه این تحقیق در بر گیرنده شرکتهای دولتی حاضر در بورس اوراق بهادار تهران می باشد که با در نظر گرفتن محدودیت های مورد نظر، ۱۵ شرکت انتخاب شده و در طی یک دوره ۹ ساله (۱۳۹۱-۱۴۰۰) مورد بررسی قرار گرفته اند.

روش آماری مورد استفاده جهت تحلیل مدل ها در این پژوهش روش GMM بوده و نتایج به دست آمده به شرح زیر است:

✓ عملکرد شرکتهای دولتی در هر چهار بعد (بازده دارایی ها، بازده سهام، سود خالص و ارزش افزوده اقتصادی) با افزایش نوسانات بازار سهام، کاهش خواهد یافت. لذا با عنایت به اطلاعات جمع آوری شده، فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه "عملکرد شرکتهای دولتی با نوسانات بازار سهام رابطه معناداری دارد" در سه مورد ارزش افزوده و سود خالص و بازده دارایی ها پذیرفته شد. اما فرضیه مربوط به ROE تایید نشد.

✓ رشد تولید ناخالص ملی (GDP Growth) رابطه معناداری با عملکرد شرکتهای دولتی دارد.

✓ اندازه شرکت رابطه معناداری با عملکرد شرکتهای دولتی از لحاظ سه شاخص بازده سهام، بازده دارایی ها و سود خالص دارد اما از لحاظ ارزش افزوده این رابطه ناچیز است.

کلید واژگان: عملکرد، نوسانات بازار سهام، ارزش افزوده اقتصادی، رشد تولید ناخالص ملی

۱- مقدمه

سرمایه گذاری نامناسب گردد که در نتیجه این امر منجر به کاهش ارزش شرکت خواهد شد. اگرچه اشکال مختلف وابستگی دولتی، محیط عملیاتی و رفتار شرکتها بر تصمیم گیری های مالی شرکتها تأثیرگذار است (چان^۴ و همکاران، ۲۰۱۴). اقتصاددانان و کارشناسان به تجربه دریافته اند که میزان دولتی بودن اقتصاد کشورها با بازار بورس، رابطه مستقیم و تنگاتنگی دارد، بطوریکه هرگونه کنشی از سوی دولت (اگر تصمیم گیرنده کلان و اصلی اقتصاد باشد) با واکنش هایی قابل مشاهده و متعددی در بازار سهام همراه می شود (سیتلری^۵، ۲۰۰۶). در ایران نیز، دولت نقشی اساسی در اقتصاد و همچنین در ساختار شرکتهای بزرگ دارد و عمده صنایع را شرکتهایی با مالکیت دولتی تشکیل می دهند. این در حالی

بی شک شناسایی عوامل تاثیرگذار در دست کاری قیمت به منظور جلوگیری از وقوع دست کاری قیمت در بورس اوراق بهادار نقش موثری در شفافیت بازار، قیمت گذاری منصفانه دارایی های سرمایه ای و ارتقای کارایی بازار خواهد داشت. سیستم حاکمیت شرکتی با محوریت دولت، می تواند به صورت بالقوه بر سیاست های صنعتی دولت مؤثر باشد. (فان^۱ ویوشیکاوا^۲، ۲۰۰۵). فاسیو^۳ (۲۰۰۶) عنوان می دارد اگر ارتباطات دولتی به عنوان یک عامل سودآوری در نظر گرفته شود، می تواند منجر به تحریف تصمیمات سرمایه گذاری و یا القاء تصمیمات

^۱ - Fan

^۲ - Vyushikawa

^۳ - Fascio

^۴ - Chan

^۵ - Sitterly